

Ax Mina

O expoziție de la Copenhaga oferă o perspectivă bogată asupra producției creative și a vieții cotidiene din Republica de la Weimar, cu farmecul și grotescul ei.

August Sander, "The Painter Otto Dix and His Wife Martha" (1925) (all photos AX Mina/Hyperallergic)

COPENHAGA - O amenințare se află în centrul expoziției The Cold Gaze-Germania în anii 1920, o expoziție amplă despre Noua Obiectivitate (Neue Sachlichkeit) la Muzeul de Artă Modernă din Louisiana. Cu 600 de lucrări de artă și o expoziție în cadrul expoziției de fotografie a lui August Sander, această ocazie oferă o perspectivă bogată asupra Republicii germane de la Weimar, din 1918 până în 1933, perioada dintre Primul Război Mondial și ascensiunea Partidului Nazist.

Această amenințare se regăsește în miezul unui poem de Joachim Ringelnatz:

Pila de unghii

O să mor de plictiseală aici
Se gândea pila de unghii
La prânz
Și aparent-negând
S-a pus pe treabă la o unghie de deget
Chiar în timpul prânzului!
Și parcă ghicind
I-a strigat o furculiță de argint:

"Ești Draga mea doamnă, de companie!"

Stăteam cu poemul în timp ce muzica epocii răsună într-o cabină de ascultare. Asociez adesea Republica de la Weimar cu un Berlin la modă, plin de viață, ale cărui ecouri le putem simți din nou. Muzica din epoca de jazz a lui Lotte Lenya și a Orchestrei Simfonice de Jazz Bernard Etté a răsunat în cabină, influențată în mod clar de ritmurile pop americane din acea vreme. Chiar lângă cabină se aflau fotografiile de la Berlin in Licht (Berlinul aprins), un festival al luminii din 1928, sponsorizat de companiile de gaz și electricitate din oraș pentru a prezenta splendoarea culturală a Berlinului.

Dar nu am putut scăpa de imaginile din mintea mea de la o secțiune a expoziției numită "The Downside" (Partea de jos a lucrurilor), axată pe partea de jos a capitalismului. În contrast cu barurile pline de viață din centrul Berlinului, tabloul lui Hans Baluschek, "Seară de vară", prezintă familii din clasa muncitoare din afara orașului care se bucură de noaptea de vară pe petice de iarbă denivelată de lângă apartamentele de bloc. Tabloul "La muncă" al lui Oskar Nerlinger are amploarea epică a designului art deco, dar înfățișează muncitori anonimi din fabrici care traversează un pod pentru a merge la muncă.

Iar în "Blast Furnace" al lui George Grosz, un muncitor este mistuit de flăcările unui cuptor furios.

Organizată împreună cu Centrul Pompidou din Paris, The Cold Gaze (Privirea rece) cuprinde două expoziții: una, o privire asupra mișcării New Objectivity din Germania, iar cealaltă, o colecție de 200 de fotografii din People of the 20th Century a lui August Sander, un set monumental de portrete ale societății germane. Fotografii, picturile, desenele, filmele, teatrul și poezia se reunesc pentru a oferi o perspectivă bogată atât asupra producției creative, cât și asupra vieții de zi cu zi din acea epocă, cu farmecul și grotescul ei.

"Noua obiectivitate", notează textul expoziției, "este mai puțin o mișcare clar definită, cât un nou mod de a privi lumea cu o privire rece și exigentă. Într-o societate marcată de convulsii violente, artiștii mișcării se străduiesc să surprindă viața cotidiană modernă, reprezentând viața de zi cu zi a oamenilor obișnuiți într-un stil realist, sobru și adesea lipsit de sentimente."

Otto Dix- jurnalista Sylvia von Harden" (1926)

Una dintre primele și cele mai izbitoare picturi din expoziție surprinde în mod eficient privirea rece: "Portretul jurnalistei Sylvia von Harden", de Otto Dix, o înfățișează pe von Harden cu o rochie în carouri, un ciorap căzut, părul scurt, un pahar de martini și o țigară. Pentru Dix, von Harden era un model de Die Neue Frau, noua femeie. După ce a obținut dreptul la vot în 1918 și a preluat locuri de muncă ocupate de bărbați în timp ce aceștia erau la război, Noua Femeie era independentă, activă și entuziasmată de noile tehnologii.

Die Neue Frau și privirea ei rece apar în lucrări precum portretul lui Christian Schad al unei Anna Gabbioneta, pictoriță și fotografă germană care trăiește la Viena,

rece și încrezătoare. Aceasta privește direct la privitor, cu cravata de la bluză desfăcută. Lucrarea "Twice Hilde II" a lui Karl Hubbuch o prezintă pe soția sa, Hilde Isai, fotograf, în diferite ipostaze care reprezintă diferite laturi ale sale - de la șezând pe un scaun modern proiectat de Marcel Breuer la stând înaltă și încrezătoare în lenjerie intimă, în timp ce ține în mână o țigară lungă.

Gerd Arntz, "Twelve Houses of Our Time" (1927)

optimismul Republicii de la Weimar cu zilele noastre, mai ales că o mare parte din această

Jeanne Mammen, "Valeska Gert" (1928-29)

energie este din nou concentrată în Berlin. Lucrările din The Cold Gaze nu sunt deloc obiective. Mai degrabă, ele evidențiază politici și puncte de vedere foarte specifice, fie că este vorba de entuziasmul față de viitorul tehnologiei, de temerile legate de renegocierea genului sau de preocuparea pentru drepturile clasei muncitoare. Însăși ideea de obiectivitate este o căutare capitalistă, născută din ideea că subiectivitatea și personalitatea pot fi eliminate.

În mijlocul acestei expoziții deja extinse se află expoziția People of the 20th Century a lui August Sander, 200 de lucrări din

"Big Zep", o colecție de 300 de fotografii ale zeppelinelor, surprinde optimismul din jurul acestei noi tehnologii de zbor cu lucrări realizate de fotografi amatori. "Omul ca palat industrial", de Fritz Schüller, se citește ca o celebrare a mecanicii. Oxigenul intră, carbonul iese, iar ficatul și stomacul din cavitatea toracică procesează ceea ce se află între ele ca într-o fabrică.

Este tentant să comparăm vivacitatea care spulberă normele de gen și techno-

proiectul său fotografic epic care documentează oameni din întreaga ierarhie socio-economică a Germaniei. Sander analizează șapte categorii - fermierul, muncitorul calificat, femeia, clasele și profesiile, artiștii, orașul și ultimii oameni - în efortul de a portretiza cu demnitate oamenii din fiecare strat.

Acest din urmă obiectiv reușește să fie cuprinzător, prezentând o gamă uimitoare de oameni în mod egal - versiunea secolului XX a cutiilor Zoom dimensionate la fel atât pentru patroni, cât și pentru muncitori. Dar proiectul nu reușește să ofere demnitate persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități într-o secțiune pe care Sander o intitulează Ultimii oameni (chiar și textul expoziției subliniază că titlul și poziționarea "rămân tulburătoare").

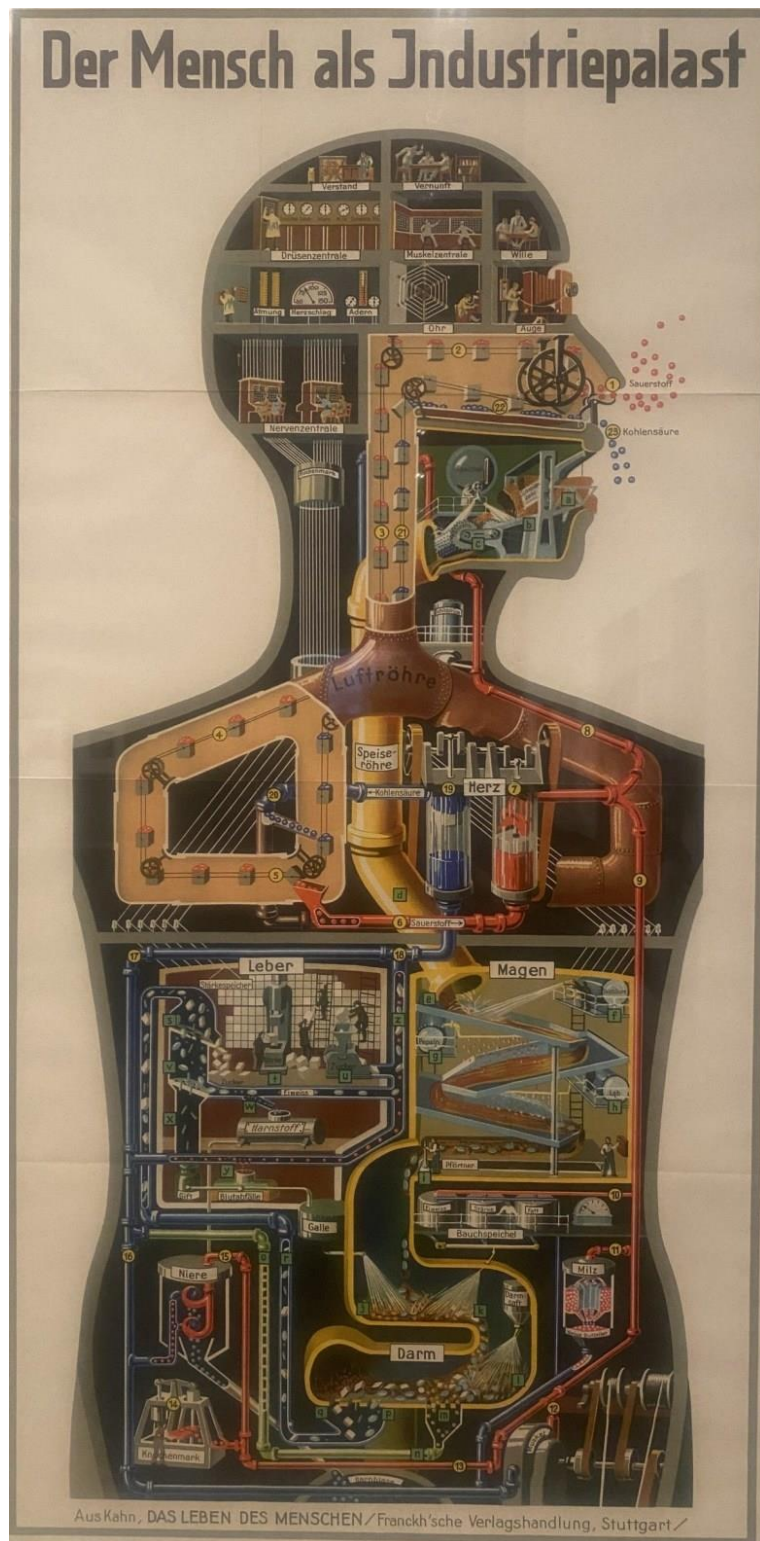

Carl Froelich, Leontine Sagan, still from *Girls in Uniform* (1931)

Această gamă largă este un document istoric și artistic important al vremii, iar Sander a continuat să influențeze fotografi americani precum Diane Arbus și Walker Evans. Așa cum este citat în textul introductiv al

expoziției, Sander scrie că proiectul "nu a fost altceva decât o mărturisire de credință în fotografie ca limbaj global și o încercare de a picta un portret fizionomic al poporului german". În contextul expoziției, lucrarea sa monumentală aduce o față umană în panorama schimbărilor și mutațiilor societale din cadrul expoziției mai ample.

Fritz Schuler, "Man as Industrial Palace" (1926)

Fără a pierde din vedere subiectul lor, atât The Cold Gaze, cât și August Sander fac imposibilă ignorarea liniilor culturale de trecere de la Weimar la speranțele și anxietățile noastre contemporane. În prezent, inteligența artificială, robotica și experiențele de utilizare curate, toate acestea există în paralel cu o homosexualitate vibrantă, pe de o parte, și cu atitudini antidemocratice în creștere, pe de altă parte.

În modul în care este organizată lucrarea lui Sander, fiecare persoană așezată are un rol: sunt scriitori, politicieni, fermieri și asistente medicale, fără alte povești de fundal. Aici îmi amintesc de poemul fileului de unghii și al furculiței de argint, fiecare cu propriul scop, fiecare lipsit de un sens atunci când nu poate îndeplini acest scop. Îmi amintesc că mulți cercetători cred că plictiseala este un simptom al industrializării și al modernității, unde timpul este măsurat și se așteaptă să fie umplut.

Acolo, poate, se află amenințarea privirii reci. Capitalul modern oferă tot farmecul sclipitor al nopților berlineze, atâta timp cât nu acordăm o atenție prea mare muncii și extracției care îl fac posibil. Stânga, dreapta, poponarii, normanzii, clasicii și cei cu conștiință de clasă - Republica de la Weimar a luat sfârșit, la fel ca și domnia celor care au venit după. Un secol mai târziu, tensiunile centrale din The Cold Gaze continuă.

August Sander, "Secretara la Radio Germania de Vest din Köln" (1931, tipărit c. 1960)

The Cold Gaze și August Sander continuă la Louisiana Museum of Modern Art (Gl Strandvej 13, 3050 Humlebæk, Copenhaga, Danemarca) până la 19 februarie. Expoziția a fost organizată de Centrul Pompidou și curatoriată de Angela Lampe, curator la Musée National d'Art Moderne, Paris, și Florian Ebner, curator al colecțiilor de fotografie, Centrul Pompidou. Un catalog însoțitor va fi publicat la 28 martie.

SAGA PUBLISHING 2023